

пространстве: материалы II всерос. науч.-практич. конф., Новосибирск, 29 – 30 мая 2008 г. / Новое, гос. мед. ун-т. – Новосибирск: Изд-во «Сибмедиздат» НГМУ, 2008. – С. 180-184.

3. КиберЛенинка: <https://cyberleninka.ru/article/n/uchebnik-po-russkomu-yazyku-dlya-inostrannyh-studentov-medikov-i-sertifikatsionnyu-uroven-vladeniya-rki>

УДК 37. 022 : 811

А.М. Пісарэнка, дац., канд. філал. навук; В.В. Шунейка, ст. выкл.  
(БДУКМ, г. Мінск)

### **ПРАФЕСІЙНА-АРЫЕНТАВАНАЕ ВЫКЛАДАННЕ ЛІНГВІСТЫЧНЫХ ДЫСЦЫПЛІН**

Практыка-арыентаванае выкладанне звязана з выкарыстаннем магчымасцяў прафесійна накіраванага вывучэння студэнтамі профільных і няпрофільных дысцыплін. Зразумела, што філалагічныя дысцыпліны ў ВНУ сферы культуры з’яўляюцца няпрофільнымі, аднак іх вывучэнне, асабліва ў час тэхнічных наступстваў з’яўляецца важным. Моладзь адвучваецца чытаць, гаварыць, а значыць, думаць самастойна. Пры электроннай перапісцы выскокваюць словы, гатовыя рэплікі-штампы. Калі звярнуцца да вопыту і практыкі суседніх краін, то можна ўбачыць, што ў Расіі сучасныя ўніверсітэцкія праграмы ўключаюць, незалежна ад абранага студэнтам кірунку ў навучанні (гуманітарнага, прыродазнаўчага ці тэхнічнага), прадметы, звязаныя з вывучэннем роднай мовы. Гэта перш за ўсё такая вучэбная дысцыпліна, як “Руская мова і культура маўлення”, а таксама курсы на выбар студэнта – “Стылістыка”, “Рыторыка”, “Пісьмовае маўленне”, “Дзелавое маўленне”, “Маўленчы этыкет” і інш. [1, с. 89]. “Беларуская мова (прафесійная лексіка)” – адна з дысцыплін, якая мае практыка арыентаванае навучанне: тэрэтычныя звесткі з курса беларускай мовы ілюструюцца маўленчымі адзінкамі адпаведнай галіны ведаў, прафесіі, тэрмінасістэмы. Важным момантам з’яўляецца ўключэнне ў гэты курс раздзелаў па “Стылістыцы і культуры маўлення”, паколькі правілы пабудовы і афармлення тэкстаў тых ці іншых стыляў, жанраў у беларускай і рускай мовах аднолькавыя. Для спецыяліста сферы культуры важна карыстацца двюма мовамі ва ўмовах дзяржаўнага білінгвізму.

Жанравая разнастайнасць навуковага стылю, веданне якой неабходна менавіта падчас навучання (найперш рэфераты, даклады, курсавыя і дыпломныя працы, тэзісы, рэзюмэ, артыкулы) і афіцыйна-справавога стылю (аб’ява, заява, даручэнне, кантракт, аўтабіяграфія, справавое пісьмо і інш.) не могуць быць разгледжаны ў дастатковым аб’ёме за невялікую колькасць гадзін, якая адведзена ў названым

курсе, хаця адна з яго задач – навучыць складаць і весці на беларускай мове справавую дакументацыю, рыхтаваць навуковыя і публічныя выступленні і г.д.

У БДУ культуры і мастацтваў выкладаюцца і іншыя лінгвістычныя курсы з улікам спецыяльнасцяў, якія набываюць студэнты. Напрыклад, навучэнцам факультэта культуралогіі і сацыякультурнай дзейнасці прапанавана ДПВ “Маўленчае ўздзеянне ў СМІ і рэкламе”, мэтай якога з’яўляецца засваенне студэнтамі прыёмаў маўленчага ўздзеяння ў рэкламных тэкстах і масмедыя, эфектыўнае выкарыстанне стылістычных рэсурсаў на ўсіх моўных узроўнях, паколькі веданне механізмаў і сродкаў стварэння публічных паведамленняў і крытэрыяў іх эфектыўнасці – важная ўмова поспеху студэнта як будучага прафесіянала ў сферы рэкламы і сувязей з грамадскасцю.

На факультэце музычнага мастацтва чытаецца курс “Літаратурна-мастацкія вобразы ў музычным увасабленні”, дзе значная частка часу адводзіцца менавіта маўленчаму аналізу паэтычнага тэксту, паколькі беларуская песенная паэзія характарызуецца багатай спадчынай фальклорных і аўтарскіх тэкстаў. Аналізуючы верш, вызначаючы яго ідэю, а таксама маўленчыя сродкі, накіраваныя на яе раскрыццё, будучы спявак будзе дакладна ведаць, як з дапамогай мімікі, жэстаў данесці яе змест да глядачоў / слухачоў.

Таксама студэнтам спецыяльнасцяў (мастакі, менеджары-культуралагі) прапанавана ДПВ “Стылістыка і культура прафесійнага маўлення”, дзе чытаюцца аглядныя лекцыі па ўсіх стылях і камунікатыўных якасцях маўлення, але найперш увага надаецца аналізу і самастойнаму напісанню тэкстаў навуковага і публіцыстычнага зместу. Студэнт, а значыць, будучы спецыяліст сферы культуры павінен умець прэзентаваць карціны мастакоў, уласныя карціны і вырабы з розных матэрыялаў (саломы, гліны, шкла, керамікі) і інш.; павінен умець пісаць рэцэнзію на спектакль, праведзенае мерапрыемства, пісьменна скласці сцэнарый мерапрыемства, быць гатовым да інтэрв’ю.

Такім чынам, практыка-арыентаванае навучанне лінгвістычным дысцыплінам павінна спрыяць павышэнню матываванасці студэнта на набыццё прафесійнай кампетэнтнасці. У адрозненне ад традыцыйнай адукацыі, арыентаванай на засваенне ведаў, гэты від навучання накіраваны на набыццё студэнтамі вопыту практычнай дзейнасці, які выступае як гатоўнасць студэнта да выканання працы па спецыяльнасці на аснове наяўных ведаў, уменняў і навыкаў.

#### ЛІТАРАТУРА

1. Бушенев, Н. Лингвистическое образование – всем студентам! / Н. Бушенев // Высшее образование в России. – 2005. – № 11. – С. 89-91.